

Й. Г. Грицак

Лисець

ЛИСЕЦЬ – селище міського типу Тисменицького району [Івано-Франківської області](#). Знаходиться у передгір'ях [Карпат](#), на р. [Бистриця-Солотвинська](#) (притока [Бистриці](#), бас. [Дністра](#)), за 12 км від райцентру та за 15 км від обл. центру і залізнич. ст. Івано-Франківськ. Пл. 5,03 км². За переписом 2001, насел. становило 2837 осіб (складає 95,7 % до 1989), станом на січень 2015 – 2944 особи (переважно українці, проживають також поляки, росіяни, білоруси, азербайджанці). Через с-ще проходить автомагістраль Івано-Франківськ–Богородчани. Вперше згадується у писем. джерелах 15 ст. До 1652 мало назву Мочар; сучасну запозичено від сусід. с. Старий Лисець. Здавна Л. мав міські права. На поч. 17 ст. тут оселилися вірмени, які займалися виробництвом сап'яну – тонкої м'якої шкіри різних кольорів (здебільшого козиної). 1648–1801 містечко належало родині польс. магнатів Потоцьких (один з її вихідців наприкінці 1650-х – у 60-х рр. заклав м. Станіславів, нині Івано-Франківськ); відтоді – у казен. власності. Після 1-го поділу Польщі 1772 Л. відійшов під владу Австрії (від 1867 – Австро-Угорщина). 1782 проживало 1240 (з них 250 вірмен), 1840 – 3164 особи. Під час 1-ї світової війни поблизу точилися запеклі бої. Після розпаду Австро-Угор. імперії 1918 на короткий час встановлено владу ЗУНР. 1919–39 – у складі Польщі, від 1939 – УРСР. Від липня 1941 до липня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. До серед. 1950-х рр. вели збройну боротьбу загони ОУН–УПА. У 2-й пол. 1940-х рр. звідси примусово виселено майже всіх вірмен і поляків та за участь в оунів. підпіллі бл. 40 українців. Від 1940 – смт. 1940–60 – райцентр. Потім Л. увійшов до складу Івано-Фр., 1982 – Тисмениц. р-нів. 1979 мешкало 2696 осіб. У рад. період працювали мебл. цех Солотвин. лісокомбінату та вишив. цех Івано-Фр. ф-ки ім. Р. Люксембург, вироби яких користувалися знач. попитом як на теренах СРСР, так і за його межами. У Л. – заг.-осв. школа, дитсадок; Будинок культури, б-ка, муз. школа; лікарня. Функціонують народні самодіял. хор і вокал. ансамбль «Мальви». Збереглися кам'яний вірм. костел (1832; у ньому до 1945 зберігалася чудотворна Лисец. ікона Пресвятої Богородиці 16 ст., яка нині розміщена у вірм. костелі Святої Трійці у польс. м. Глівіце) і греко-католич. церква Воздвиження Чесного Хреста (1924). Встановлено пам'ятник Т. Шевченку та насипано символічну могилу УСС. Серед видат. уродженців – педагог, історик, дійс. чл. НТШ [А. Андрохович](#). У Лисец. школі навч. письменник *М. Яцків*.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Гаврилів Б., Скоморовський В., Харитон В. Нариси історії Лисця (1628–1998 рр.). Ів.-Ф., 1999.

Покликання на статтю:

Лисець / Й. Г. Грицак // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-54915>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).